

DN's Tværgående mærkesager

Politikforslag

Det er helt særligt for DN, at vi kan skabe et politisk tryk på både lokalt og nationalt niveau. Det gør vi fx når vi politisk arbejder for bedre beskyttelse af naturen, mens vi i afdelingerne arbejder for at beskytte og forbedre helt konkrete arealer. DN's mærkesager er en rigtig god mulighed for at arbejde med den dynamik. Her arbejder vi i perioden 2024-2025 med to fælles temaer i sekretariat og afdelinger; *Natur som værn mod klimaforandringer* og *Red vores fjorde og kyster*. De følgende forslag til lokalpolitiske indsatser kan du og din afdeling arbejde med direkte, eller I kan lade jer inspirere af dem. Der vil blive lagt baggrundsmateriale ind på DN Aktiv for hvert af forslagene, som vil klæde jer på til at arbejde med forslagene:

- Forslag 1: Skub på for udtagningen af lavbundsjorder lokalt for klima og vandmiljø
- Forslag 2: Kommunen udtager egen produktionsskov og landbrugsjord til natur
- Forslag 3: Lokal skovrejsning til gavn for klima, biodiversitet og mennesker
- Forslag 4: Beskyt livet i havet – anlæg stenrev, en ålegræseng eller et biogent rev
- Forslag 5: Kommunal pulje til at bringe vandløb tilbage i deres naturlige slyngning

Der er mange synergier mellem forslagene til indsatser på land og på vand, og de kan derfor med fordel tænkes sammen. Der er for eksempel mulighed for at optimere effekterne af de foreslåede projekter med ålegræsudplantning, hvis de samtænkes med den foreslåede omlægning fra landbrug til natur og skov, og dermed mindsker presset på havmiljøet fra kvælstofudledninger.

Udmøntningen af den nye grønne trepartsaftale kommer også til at spille naturligt sammen med flere af indsatserne i mærkesagsarbejdet, da flere af ovenstående politikforslag omhandler arealomlægning, fx udtagning af landbrugsarealer til natur. Det er forventningen, at planlægningen af arealomlægningen kommer til at foregå lokalt i kystvandråd og vandoplandsstyregrupper (VOS), hvor DN'ere sandsynligvis vil indgå. Dermed bliver der mulighed for at arbejde simultant for begge indsatser.

Mærkesagerne kan også med fordel bruges i jeres lokale kampagner frem til Kommunalvalget i 2025, fx ved at hente inspiration fra politikforslagene i denne pjece til dialog med kandidater, indspil til de politiske partiers kampagner mv.

I første omgang må du meget gerne melde til Jens la Cour (jlc@dn.dk), hvis du og din afdeling har interesse i at arbejde med mærkesagsarbejdet i jeres kommune, og hvad I overvejer at arbejde med - så vi kan hjælpe jer med at skære jeres sag til, og I får det bedste mulige udgangspunkt for succes.

Forslag 1: Skub på for udtagningen af lavbundsjord lokalt for klima og vandmiljø

Udtag af lavbundsjord har positive effekter for både klima og havmiljø. Det skyldes, at det både er en af de mest effektive virkemidler til at nedbringe drivhusgasudledningen, og det er også afgørende for at nedbringe næringsstofudvaskningen til fjorde og kystnære farvande. Kommunen kan presse på processen ved at skabe aktiv kontakt til lokale lodsejere og planlægge bedre sammenhæng med øvrige naturområder, da lavbundsjord ofte ligger op ad uopdyrkede enge, overdrev, stejle skrænter eller skov.

Din afdeling kan fx:

- gennemgå kommunens klimahandlingsplan (DK2020-plan) og vurdere, om kommunen er tilstrækkelig ambitiøs ift. udtagning af lavbundsjord.
- indgå i samarbejde/dialog med kommunen og forvaltningen, om at bistå det opsøgende arbejde vedr. udtagning af lavbundsjord, samt kortlægge lavbundspotentialet i kommunen.
- forestå kontakt til lokale udtagningskonsulenter eller involvere lokale brugerråd under Naturstyrelsen.
- på baggrund af et solidt forarbejde stille forslag om udtagning af et givent område. Gerne i samarbejde med lokale partier eller udvalgte kandidater.
- henvende jer til kommunalpolitikere og embedsværk mhp. at foreslå en forundersøgelse for et lavbundsprojekt.

Eksempler fra virkeligheden

I Hedensted har man igangsat Danmarks hidtil største klima-lavbundsprojekt bl.a. med støtte fra Miljøstyrelsen. Det kan inspirere andre kommuner. Læs mere [her](#).

Skive Kommune har, i samarbejde med Miljøstyrelsen, igangsat en lang række projekter for at mindske udledningen af kvælstof i Limfjorden. Det sker blandt andet igennem etablering af såkaldt "kvælstofvådområder", som er etablering af søer eller våde enge i områder med særligt indsatsbehov. Områderne kan medvirke til at fjerne kvælstof fra vandmiljøet, inden det ryger ud i fjorden. Læs mere [her](#).

Forslag 2: Kommunen udtager egen produktionsskov og landbrugsjord til natur

Danske kommuner ejer 37.108 hektar landbrugsjord. Men under 1/3 af den jord (10.259 hektar) er beskyttet natur (§ 3). Dertil kommer ca. 31.250 hektar skov, hvoraf det meste drives med aktiv skovdrift.

Din afdeling kan fx:

- foreslå din kommune, hvis de selv ejer landbrugsjord eller skov, at starte med at omlægge kommunens egen jord til natur, ved at stoppe dyrkning, høst og dræning, og herefter forvalte arealerne med henblik på at fremme biodiversitet. Ejer kommunen arealer der allerede er natur, kan forvaltningen ændres til en forvaltning, der bedre understøtter biodiversitet.

- hjælpe kommunen til at udvikle sin egen naturpolitik med mål om udtagning af landbrugsjorder og produktionsskove til natur og urørt skov.

Eksempel fra virkeligheden

I Aarhus Kommune udtager man 300 hektar af kommunens egen jord og omdanner det til natur. Læs mere [her](#). Holbæk Kommune har valgt at styrke biodiversiteten i kommunen ved at omlægge kommunernes egne skove til urørt skov. Det drejer sig om 250 hektar skov over de næste 10-15 år. Læs mere [her](#).

Forslag 3: Lokal skovrejsning til gavn for klima, biodiversitet og mennesker

Fremtidens skove i Danmark skal etableres og forvaltes, så de både bidrager til at bremse tabet af biodiversitet og samtidigt bidrager til at bremse klimaforandringerne. Samtidig repræsenterer de nye skovarealer også en mulighed for rekreativ udnyttelse - selvfølgelig hånd i hånd med naturforvaltningen.

Din afdeling kan fx:

- opsøge dialog med kommunalpolitikere og medarbejdere indenfor natur- og teknikområder, for at fremme biodiversitet i kommunale skovrejsningsprojekter.
- opsøge dialog med naturstyrelsens lokale enhed om potentialerne for at fremme biodiversitet i statslige skovrejsningsprojekter.
- fremme at kommunale skovrejsningsprojekter etableres som naturlig tilgroning med mål om urørt skov, men også gerne i kombination med andre formål: Herunder drikkevandsbeskyttelse, reduktion i udledning af næringsstoffer, CO₂-lagring og evt. rekreativ udnyttelse.

Eksempler fra virkeligheden

I Assens Kommune har man et meget ambitiøst skov-projekt, som kan tjene som inspiration til andre kommuner. Læs mere [her](#). Eksempel på anvendelse af naturlig tilgroning i skovrejsningsprojekter - læs mere [her](#).

Forslag 4: Beskyt livet i havet - anlæg et stenrev, en ålegræseng eller et biogent rev

Kommunerne kan medvirke til at genskabe et sundt og robust kystnært havmiljø i deres egne områder. Dette kan ske på mange forskellige måder - herunder ved udplantning af ålegræs, genetablering af stenrev og udlægning af muslingebanker. Disse tiltag forudsætter at der er etableret gunstige forhold for genopretningen, herunder at kvælstofudledningen til det kystnære havmiljø er reduceret, se forslag 1 og 2.

Din afdeling kan fx:

- medvirke til at undersøge, hvilken tilstand et område tidligere har haft, ift. om der fx har været stenrev eller ålegræs i området tidligere, og hvilken miljøtilstand området har i dag ift. genopretningspotentialet.

- arbejde for at kommunen sætter midler af til en forundersøgelse inden et projekt startes, for at undersøge muligheder, barrierer og risici.
- hjælpe kommunen til at finde de rigtige alliancepartnere og arbejde for, at kommunen laver en naturstrategi for deres kyst og nære havområde.

Eksempel til inspiration

Projekt "Sund Vejle Fjord" arbejder med at forbedre tilstanden i Vejle Fjord gennem en række forskellige projekter. Herunder reetablering af ålegræsbede og udlægning af muslingebanker. Udover kommunen er Syddansk Universitet partner på projektet. Læs mere [her](#) og [her](#).

Forslag 5: Kommunal pulje til at bringe vandløb tilbage i deres naturlige slyngning

Åer og vandløb er rundt i landet blevet rettet ud og intensivt vedligeholdt af hensyn til afvanding af marker og enge. Det har kostet på biodiversiteten i vores åer og vandløb, hvilket har medført en øget udvaskning af bl.a. kvælstof til havet.

Din afdeling kan fx:

- foreslå, at kommunen sætter gang i et genslyngningsprojekt på en udvalgt strækning i kommunen - eventuelt i samarbejde med partnerorganisationer som Dansk Sportsfiskerforbund eller lignende.
- hjælpe med at skabe et overblik over potentielle områder, hvor eventuelle genopretningsprojekter kan iværksættes.

Eksempel fra virkeligheden:

Projektet Vild Vejle Å har til formål at skabe en vildere og mere varieret plantesammensætning i Vejle Å. Læs mere [her](#).

I Ringkøbing-Skjern Kommune har kommunen gennemført en genopretning af Hoven Å, bl.a. i samarbejde med Skjern Å-sammenslutningen og en lokal lystfiskerforening. Læs mere [her](#).